

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1137

av Niclas Malmberg (MP)

Inrättande av en konstnärsfond

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättandet av en konstnärsfond med utgångspunkt i SOU 1997:106 och motionens resonemang, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Tidigare förslag om konstnärsfond

I SOU 1997:106 föreslås att en avgift ska tas ut när en näringsidkare i sin yrkesmässiga verksamhet säljer vidare eller förmedlar en vidareförsäljning av ett exemplar av ett konstverk som inte omfattas av den upphovsrättsliga giltighetstiden. Avgiftsplikten ska omfatta samma konstverk som följerrätten. Utredningen föreslår en lägsta gräns på försäljningspriset på en tjugondel av basbeloppet för att avgiftsskyldighet ska gälla.

SOU 1997:106 föreslår vidare att avgiften tas ut med ett belopp motsvarande fem procent av försäljningssumman exklusive mervärdesskatt.

Utredningen föreslår att de uppburna avgifterna ska bilda en särskild fond, Konstnärsfonden, som ska förvaltas av Kammarkollegiet, och att uppbörden av avgiften ska hanteras i lagen om punktskatter och prisregleringar. För detta föreslås i utredningen en lag om Konstnärsfonden och en förordning för densamma.

Enligt utredningen föreslås medlen användas till såväl individuella som mer kollektiva stöd till bildkonstnärer och att medlen ska förvaltas av Statens kulturråd och Konstnärsnämnden.

Konstnärernas situation

Bild- och formkonstnärer tillhör de grupper av kulturarbetare som trots långa utbildningar har de lägsta genomsnittliga inkomsterna. 2014 uppgav 64 procent av bild- och formkonstnärerna, i en enkät utförd av KRO/KIF att de hade en taxerad månadsinkomst på under 13 300 kr. I Konstnärsnämndens rapport *Konstnärernas inkomster* från 2009 uppges att 61,4 procent av bildkonstnärerna mellan 20–64 hade en sammanräknad förvärvsinkomst som var lägre än 160 000 kr. För hela befolkningen låg andelen personer med en sammanräknad förvärvsinkomst på under 160 000 kr på 19,4 procent. Området saknar också något som motsvarar konstnärssallianserna inom musik- och scenkonstområdet eftersom det saknas anställningar inom bild- och formområdet. Inte heller har bildkonstområdet en fond motsvarande Författarfonden. Mycket har hänt sedan 1997 vad gäller den tekniska och konstnärliga utvecklingen i samhället. Det är inte säkert att den användning av medlen i den framtida konstnärsfonden idag får bäst verkan med det förslag som lades fram i utredningen 1997. Det är önskvärt att öka tryggheten och graden av anställningar också för de som arbetar med konstnärlig produktion av bild och form. Det är önskvärt att arbete i samband med utställningar betalas enligt MU-avtalets intentioner. Därför bör tidigare förslag ses över i dialog med bild- och formkonstnärernas organisationer, bland annat vad gäller vilket sätt medlen från en avgift på vidareförsäljning av konst kan stärka bildkonstnärerna samt utredningens författningsförslag och förordningstext.

Många vinnare med inrättandet av en konstnärsfond

Konstnärsfonden är i grunden en konstruktion för att skapa bättre förutsättningar för de konstnärer som är aktiva idag. Men på sikt gynnar det också gallerierna och andra som yrkesmässigt vidareförsäljer konst, eftersom förutsättningarna för att vi även framöver har en mångfald av konst förbättras. De konstnärer som kan ges ett stöd när Konstnärsfonden bildas kommer vidare i en framtid bidra till intäkter till fonden, som på så sätt kan ses som en omfördelning mellan generationer – från den tidigare aktive till den nu aktiva konstnären. Riksdagen bör därför ställa sig bakom det som anförs i motionen om införandet av en avgift på vidareförsäljning av ett konstverk som inte omfattas av den upphovsrättsliga giltighetstiden och att dessa avgifter ska samlas i en nyinrättad konstnärsfond och för regeringen tillkännage sin vilja att den återkommer med lagförslag och förslag till förordning för ovan nämnda konstnärsfond med utgångspunkt i såväl SOU 1997:106 som motionens resonemang.

[Motionärernas namn]

Niclas Malmberg (MP)